

Час выбраў нас!

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

І кім бы мы ні з'яўляліся, тыя, хто знаходзіцца ў гэтай зале, дзе б ні працавалі, паміж намі няма дыстанцыі. Тут ва ўсіх нас адзін статус — удзельнікі Усебеларускага народнага сходу, дэлегаты і запрошаныя. І гэтым дасягненнем нацыянальнай дэмакратыі я ганаруся больш за ўсё.

Мы ганарымся напрацаваным вопытам стратэгічнага планавання. Без малага 30 гадоў Сход шмат у чым вызначаў дзяржаўны ўклад Беларусі. Скажам прама: «Першы Усебеларускі народны сход выратаваў нашу краіну».

Усе пяцігадовыя праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця рэалізаваліся толькі пасля адабрэння дэлегатамі УНС. Настаў час выходзіць на новы ўзровень. І мы зрабілі гэта. З набываннем канстытуцыйнага статусу роля Сходу, кампетэнцыі дэлегатаў павялічыліся шматразова. Цяпер Усебеларускі народны сход зацвярджае ўсе асноўныя праграмныя дакументы, якія вызначаюць эканамічнае развіццё, бяспеку нашай краіны, словам, стратэгічныя пытанні. Падкрэсліваю: стратэгічныя пытанні.

Зразумела, дэлегаты павінны разумець, што ў гэтых дакументах напісана, умець растлумачыць людзям. І не проста растлумачыць — трэба ўключыць грамадства ў палітычны дыскурс. Сёння без гэтага нельга. **Не будзем мы размаўляць з нашымі грамадзянамі, з народамі, аб глабальных мэтах развіцця дзяржавы — за нас гэта зробіць іншыя. Менавіта адзінае разуменне нацыянальнай стратэгіі павінна яшчэ больш згуртаваць і ўмацаваць нас.**

наабавязковы характар. Іх павінны будучы выконваць усе грамадзяне, усе органы і інстытуты ўлады.

Скажу больш. УНС атрымаў выключныя паўнамоцтвы прыпыняць рашэнні любога органа або службовай асобы. **Тым самым Сход стане ахоўным буферам ад магчымых небяспечных працэсаў, якія ідуць узрэдз з інтарэсамі грамадства і дзяржавы.**

Дэлегаты — гэта і ёсць голас народа, калектыўны розум яго.

Вы не проста ўсеагульны сход. Вы — нацыянальнае сумленне, вы, паўтару, голас народа. У вас няма права на памылку. Вы маеце права толькі на вернасць і адданасць сваёй краіне і нашаму народу. Ваша місія — служэнне ў імя будучыні Беларусі.

Вельмі сімвалічна, што сваю работу Усебеларускі народны сход пачынае з абмеркавання і прыняцця найважнейшых дакументаў, якія забяспечваюць нацыянальную бяспеку.

Беларусь — кампактная краіна. Беларусы — вельмі міралюбівы народ па сваёй прыродзе, які валодае запасам магутнай жыццёвай энергіі. Рэсурс унікальны, які ў розныя перыяды гісторыі дапамагаў выжыць беларускаму народу. Пры гэтым маніякальнае жаданне быць моцнымі гэтага свету нам абсалютна чужое, але мы ведаем, што значыць быць моцнымі ў імя міру. Гэта наша памяць, гэта наш гістарычны досвед, які каштаваў нам вельмі дорага.

Сёлета мы адзначым 80-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. **Пакаленне пераможцаў паказала, што сіла нацый не ў капіталах, не ў вайскавай магутнасці, не ў амбіцыях. Яна ў сапраўдных каштоўнасцях, у імкненні да справядлівасці і веры ў сябе.**

бардзіроўка Дрэздэна, скінутыя на Хірасіму і Нагасакі атамныя бомбы? Абсалютна бессэнсоўныя і жорсткія. Ганебная старонка ў гісторыі — сотні тысяч мірнага насельніцтва забітыя ў канцы вайны, калі і так было ўсё вырашана. Для чаго? Каб усяму свету заявіць аб сваім панаванні і трымаць планету ў страху.

Я невыпадкова паглыбіўся ў гісторыю. Водгаласы тых скінутых на Германію і Японію бомбаў мы бачылі ў Карэі, В'етнаме, Анголе, Нікарагуа, Панаме, Югаславіі, Іраку, Лівіі, Афганістане, Сірыі. Усё гэта новыя геапалітычныя мэты, за якімі стаяў перадзел рынкаў нафты, газу, рэдкіх металаў і іншых карысных выкапняў. Людзей забівалі за іх!

Паглядзіце, у што ператварылася Лівія. Некалі найбагацейшая краіна. У 2010 годзе, да агрэсіі, валавы ўнутраны прадукт Лівіі ацэньваўся больш як у 75 мільярд даўлаараў. Цяпер краіна скацілася да раздробненасці і сыравіннай эканомікі.

У Сірыі за 10 гадоў грамадзянскай вайны, развязанай з мэтай змяніць палітычны рэжым, загінула ўжо больш за 300 тысяч насельніцтва.

На афганскай тэрыторыі зноў адраділася ІДІЛ. Вядома, чый гэта праект. Сее гвалт, смерць далёка за межамі сваіх лагераў. Вядома, за чые грошы і з чыёй зброяй.

Дэстабілізацыйныя войны спараджаюць тысячныя натоўпы бежанцаў. Каму гэта выгадна? Тым, хто за акіянам рэжысіруе і глядзіць гэты крывава баявік даўжынёй у дзесяцігоддзі. Глядзіць і лічыць прыбытак. Заходні транснацыянальны бізнес, у асноўным англасаксы, значна ўзбагаціўся за апошнія

гэта сёння мы бачым на прыкладзе нашай брацкай Украіны.

Чые пазіцыі ўмацавала бойня паміж Ізраілем і Палесцінай? У вайну на Блізкім Усходзе ўцягнулі Сірыя і Ліван. І паглядзіце, як філігранна, тонка робіцца ўсё, каб сутыкнуць Ізраіль і Іран, практычна ядзерныя дзяржавы. Гэта, вядома, далёка ад нас, але далёка толькі геаграфічна. З пункту гледжання інтарэсаў Беларусі, у тым ліку эканамічных, вельмі нават блізка.

Таму цягнуць ачаг напружанасці на поўдзень, каб канчаткова разбурыць еўразійскія рыначныя, культурныя сяброўскія сувязі. Забягаючы наперад, скажу, таму што ў вас можа быць пытанне ў галаве: хто гэта робіць, зразумела. А навошта, а ў імя чаго? А таму што гегемон страчвае сваю гегемонію. А гегемонія ў свеце для іх — гэта вялізнае багацце. Можна нічога не рабіць, маючы станок, друкаваць долар, і гегемонію ў свеце, і быць багатымі.

Ашто напоўначы, на нашых заходніх граніцах? **Ці многія з нашых суседзяў сталі сёння мацнейшымі? Напрыклад, Прыбалтыйскія рэспублікі, якія так імкнуліся да сваёй незалежнасці. Ці ўдалося стаць раўнапраўнымі ўдзельнікамі сусветнага палітычнага працэсу? На што яны сёння ўвогуле ўплываюць? Страцілі ўсё, чым ганарыўся ўвесь Саветскі Саюз, — парты, рыбалоўны флот, прамысловасць, энергетычную бяспеку, транзіт, турыстычныя магчымасці. І цяпер коцяцца ўніз. Нават нягледзячы на шчодрыя ўліванні Бруселя. Надта дорага абыходзіцца барацьба з Беларуссю і Расіяй. У 2023 годзе валавы ўнутраны прадукт Літвы і Латвіі знізіўся амаль на 1 працэнт, Эстоніі — на цэлых 3,5.**

Палітыкаў, напэўна, гэта і не надта турбуе. Плацяць жа звычайныя грамадзяне. Гэта іх даходы і заробкі падаюць, а цэны і падаткі растуць. Латышы і літоўцы больш за трэць насельніцтва страцілі за гады сваёй так званай незалежнасці.

Варожасць Балтыйскіх дзяржаў у дачыненні да ўсходніх суседзяў прывяла да адмовы ад гісторыі вялікай краіны. Адрэзалі сябе ад крыніцы сілы. Што ні кажы, а менавіта савецкі перыяд для літоўцаў, латышоў, эстонцаў быў «залатым векам» іх развіцця. Дарэчы, дзякуючы савецкай дзяржаве Польшча і Фінляндыя набылі сваю незалежнасць.

І ў гэтай гісторыі, заўважу, нікога з іх ніколі не папракалі фактамі здрады і супрацоўніцтва з фашыстамі. Але ж у іх гісторыі гэта было. Бераглі іх нацыянальную годнасць. А тыя, як высветлілася, усе гады трымалі камень за пазухай.

Тая ж гісторыя з украінскім рэжымам. Падумаць толькі — квітнеючая краіна. Зямля ўрадлівая — паўтабліцы Мендзялева ў глебе, два моры, шахты, прамысловыя гіганты. Народ творчы, працавіты. Жыві, радуйся і багацей. І багацелі. Толькі вельмі нямногія — у найлепшых традыцыях дэмакратыі па-заходнееўрапейску. Алігархі і ўладатрымальнікі падмялі пад сябе ўсе рэсурсы. Алігархі, атрымаўшы народам створаныя багацці, потым захацелі і ўлады. Так заўсёды было і будзе.

Пайшлі ў палітыку і пачалі ўцягваць у свае разборкі бандытаў і народ. Спачатку падзялілі, потым пачалі страляць адзін у аднаго і

спрабаваць перадзяліць. Так было заўсёды ў гісторыі і так будзе. Панесліся майданы. А да іх ужо падключыліся заходнія спецслужбы і пачалі разыгрываць нацыянальную карту. Усё гэта было на вашых вачах. Падкінулі патрэбны вобраз ворага, «вінаватага ў бедрах і галечы народа» — Расію, а за кампанію і нас, беларусаў. Мы, бачыце, вінаватыя.

«Каляровыя рэвалюцыі» не ўзнікаюць і не перамагаюць на голым месцы. Я пра гэта ўжо казаў неаднойчы. Гэта трэба прызнаць. Там, дзе народ даведзены да галечы, а ў вярхоў кішэня трашчыць ад нарабаванага, вывесці людзей на вуліцы і абваліць краіну вялікіх намаганняў не трэба. Дастаткова нагадаць пра рахункі ў замежных банках — уладары самі аддадуць краіну. Прыкладаў — маса. Ад Гаіці да Філіпінаў.

І ва Украіне не пры Валодзью Зяленскім усё гэта стваралася. І не ён вінаваты адзін у тым, што адбываецца. На маіх вачах ад работы першага прэзідэнта Украіны да апошняга ўсё дзялілі, рабавалі і кралі. Скажу шчыра, я папярэджаў усіх, што гэта дрэнна скончыцца. Бо прыходзілі новыя прэзідэнты, а народ іх ненавідзеў дакладна так, як папярэдніх. Гэтым і скончылася.

Гэта на Беларусь прыйшлося патраціцца. Мільярды кінулі на тое, каб нас прывесці ў парадак. **Мы набылі каласальны досвед з таго, што адбывалася. Сталі згуртаванай і сталай нацыяй. Мы сапраўды сталі мацнейшымі. Мы тады ў 2020-м паглядзелі на сябе, сваё жыццё і на тое, што нас акружае. Ацанілі, што маглі згубіць. Ubачылі сапраўднае аблічча і ўнутраных, і знешніх сапернікаў і ворагаў. Мы да дэталю вывучылі, як працуе метадычка Вашынгтонскага абкама. На ўласным досведзе. Я заўсёды казаў: урокі, урокі і яшчэ раз урокі. Разумныя людзі аналізуюць, што адбываецца навокал, і здабываюць урокі з таго, што адбываецца. Мы гэта зрабілі.**

Уся гэтая «спантанная самаарганізацыя грамадства», так званая, ішла па адным сцэнарыі, пачынаючы з Паўднёвай Амерыкі, Азіі, завяршаючы Казахстанам, Сербіяй, Кыргызстанам, Грузіяй, Малдовай і Узбекістанам.

Схема дзяржпераваротаў не мянялася дзесяцігоддзямі. Нават не паспрабавалі адаптаваць пад нацыянальную спецыфіку краіны, зразумець, хто мы, хто ж яны, там, дзе яны вырашылі ажыццявіць так званую «каляровую рэвалюцыю».

Нядзіўна, што пастаноўка галівудскага спектакля з яго карусельнымі перадвыбарнымі чэргамі, — памятаецца, дзяўчынкамі з кветачкамі, чаяваннямі «галодных» з пячэнькамі і іншымі элементамі відовішняга шоу, — правалілася менавіта ў нас, у Беларусі. Бо не было рэальных сацыяльных прычын для мяцязу і рэвалюцыйных настрояў. Успомніце, ды і рэвалюцыянераў тых не было!

Жыць да таго моманту беларусы сталі небагата, але значна лепш за ўзровень «чаркі-скваркі». Сёння амаль 60 працэнтаў сябе адносяць да сярэдняга класа. Ну, так, некаторыя разбагацелі і пацягнуліся да ўлады. У нас гэта было, як ва Украіне. Акурат у найлепшых традыцыях таго ўкраінскага сцэнарыя. А за імі пайшлі такія ж, хто за сваё жыццё ніколі не трымаў у руках чаго-небудзь, цяжэйшага за камп'ютарную мыш або мабільнік.

Фота БелТА

Іншая важная і новая задача УНС — вырашэнне кадравых пытанняў. Цяпер вы, дэлегаты Усебеларускага народнага сходу, будзеце выбіраць суддзяў Канстытуцыйнага і Вярхоўнага суду, членаў Цэнтральнай выбарчай камісіі. Вам дадзена права апартыўна сабрацца і прыняць рашэнне аб увядзенні надзвычайнага або ваеннага становішча. Дай бог, каб не было нагоды, але місія больш чым адказная. І нават прызнанне легітымнасці выбараў у вашых руках, усё выбараў.

Усе вашы рашэнні ў іерархіі прававых актаў краіны зоймуць найвышэйшую пазіцыю і набудуць агуль-

Калі на зямлю ступіў вораг, савецкая краіна яшчэ не акрыяла ад разрухі грамадзянскай вайны, людзі не жылі ў раскошы. Але яны перамаглі. Перамаглі ўсю Еўропу — багатую, якая стала пад сцяг нацызму! Сваю краіну ачысцілі ад фашыстаў. І тых, хто яшчэ ўчора глядзеў на савецкі народ пагардліва, мы тады таксама аздаравілі.

Перамаглі, бо ваявалі за родную зямлю. І яна давала сілы: давала сілы на полі бою, сілы перажыць гора, сілы аднавіць разбуранае і сілы не помсціць.

А каго зрабілі мацнейшымі акты запалохвання, такія як бам-

гады. Гэта праўда. Але скажыце, сталі Вашынгтон і Лондан мацнейшымі ў плане палітычнай рэпутацыі, аўтарытэту на міжнароднай арэне за гэтыя гады? Не. Наадварот, бачым, як разбураецца вобраз некалі сапраўды ўплывовых дзяржаў. А там недалёка і да эканамічнага краху. Эксперты ўжо на ўвесь голас гавораць аб хісткасці сусветнай доларавай піраміды.

Войны за грошы і дзеля грошай ніколі і нікога яшчэ не рабілі мацнейшымі. Абагачаліся крэдытары войнаў або на гандлі зброяй, або ўганяючы ў даўгі, як